

KLEURADVIES

tussen 1870 en 1930

Eind negentiende eeuw was het niet gemakkelijk om aan de opdrachtgever een visueel kleuradvies te geven. Het Schildersmuseum in Enkhuizen bezit een aantal objecten waarmee schilders en fabrikanten in de periode 1870 tot circa 1930 inzicht gaven in de mogelijkheden op kleurgebied. Een stukje cultureel erfgoed.

▲ Demonstratie van de 'kleurencombinator' van Varossieau.

We kunnen het ons nu moeilijk voorstellen, maar eind negentiende eeuw was het niet gemakkelijk om een visueel kleuradvies te geven; meer middelen en/of mogelijkheden dan alleen het penseel en de verf waren er niet. Kleurenwaaiers bestonden in 1870 nog niet en men maakte zelf, soms volgens eigen recept, de verf. Een bedreven meesterschilder stelde dan ook zijn eigen kleurschema's samen, die met de hand zeer nauwkeurig werden gemaakt; geschilderd op stevig papier ter grootte van een A3. Bij dit artikel zijn enkele mooie voorbeelden afgedrukt.

DUNNE BIES

Tussen de kleurvlakken werd een dunne bies met de 'sleper' aangebracht om een beter contrast te krijgen. Achterop ieder genummerd vel werd van de gemengde kleuren, die horizontaal waren aangebracht, beschreven hoe deze tot stand waren gekomen.

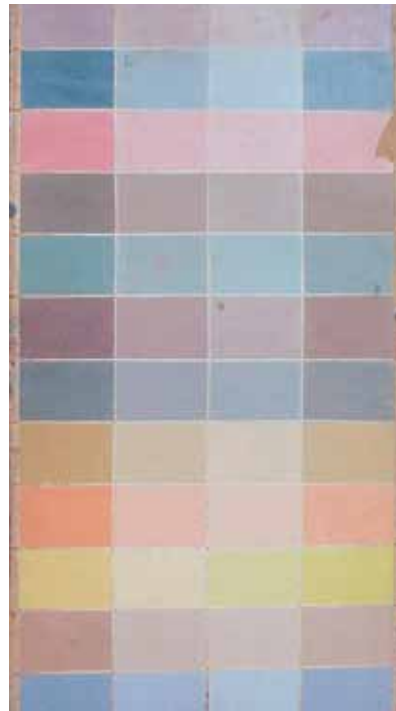
Ook werden beschilderingen op schaal gemaakt, om zo een duidelijk advies te kunnen geven. Ook hiervan is een mooi voorbeeld op deze pagina's te vinden. Al met al moest de meesterschilder er veel tijd in stoppen en lang niet ieder bedrijf maakte dan ook zo'n eigen kleurenarchief.

KLEURKAARTEN

Er bestond toen ook al een aantal verffabrieken. Maar steeds meer bedrijven gingen zich specialiseren in de productie van bepaalde producten en verkochten deze aan collega-bedrijven, zodat het aantal verffabrieken zich uitbreidde. Deze ontwikkeling ging door en de verffabrikanten gaven eigen kleurkaarten met kleurnummers uit (zie de collage links op deze pagina). Maar ook hiermee was het adviseren in kleurtoe-passingen voor de schilder verre van eenvoudig.

▲ Sommige schilders maakten ook beschilderingen op maat, om opdrachtgevers te tonen hoe het er in werkelijkheid uit zou gaan zien.

KLEURENCOMBINATOR

Het Schildersmuseum in Enkuizen is in het bezit van een stalen doosje van de vernisfabriek Varossieau uit Alphen aan den Rijn dat een treffend beeld geeft van de pogingen van verfproducenten in dat tijdvak om de visualisatie van het kleuradvies te vereenvoudigen. Dit doosje omvat 119 voorbeelden van gekleurde deuren in combinatie met evenzoveel kozijnen, panelen en bossing (schaafafzetting). Binnen in het deksel staat zelfs dat octrooi is aangevraagd op dit ingenieuze systeem dat de naam 'kleurencombinator' kreeg.

Alle segmenten bestaan dus uit vier delen welke aan de achterkant genummerd zijn en zo komt men op een aantal combinatiemogelijkheden van één honderdnegen-tig miljoen vijfhonderd achtenzeventig-duizend vierentwintig (dus 190.578.024 stuks). In het kader op pagina 26 is de originele begeleidende tekst weergegeven. >>>

▲ Een bedreven meesterschilder stelde zijn eigen kleurschema's samen. Achterop ieder genummerd vel werd de samenstelling van kleuren vermeld.

>>> KLEURADVIES

tussen 1870 en 1930

▲ De stalen doos van vernisfabriek Varosseau met meer dan 190 miljoen combinaties aan kleurmogelijkheden.

▲ Een ingenieus systeem maakt het mogelijk verschillende kleuren van de deur, kozijn, paneel en schaaflafzetting te combineren.

VAROSSIEAU & Cie. N.V.
OPGERICHT 1795 ALPHEN a/d RIJN TELEFOON 50

Alphen a. d. Rijn, datum postmerk.

L.S.

Hierbij hebben wij de eer U onze
„KLEURENCOMBINATOR”

aan te bieden.

Meermalen hooren wij van H. H. Schilders de opmerking dat het vinden en aantoonen van een juiste kleurencombinatie nogal eens moeilijkheden geeft. Weliswaar kan men aan de hand van het kleurenboekje laten zien, welke tinten bij elkaar passen, doch niettemin wordt heel dikwijls toch verlangd, dat men in die tinten een deur behandelt, teneinde zeker te zijn, dat zij het werkelijk „doen”.

Een en ander kost tijd en dus geld.

Dit heeft ons gebracht tot de samenstelling van Onze „KLEURENCOMBINATOR”

De „KLEURENCOMBINATOR” bevat:

119 deuren, 119 kozijnen, 119 paneelen en 119 schaaflafzettingen, alle beschilderd in de verschillende tinten van ons kleurenboekje.

Daar de onderdeelen - deuren, kozijnen, paneelen en Schaaflafzettingen - , onderling verwisseld kunnen worden, is het mogelijk om op eenvoudige wijze en zonder kosten iedere gewenschte combinatie te maken. Het aantal combinaties, dat met behulp van onze „KLEURENCOMBINATOR” kan worden bereikt is namelijk prachtisch onbegrensd (èèn honderd negentig miljoen vijf honderd acht en zeventig duizend, vier en twintig).

Niet alleen is dus het tijdroovende opzetten van de gekozen kleuren op deuren overbodig geworden, doch buitendien opent de „KLEURENCOMBINATOR” de mogelijkheid om tot vele nieuwe combinaties te komen, combinaties, welke men voorheen misschien niet mogelijk had geacht. Naast belangrijke kostenbesparing biedt onze „KLEURENCOMBINATOR” dus ook vele nieuwe perspectieven op kleurengedeeft voor de bouwwereld.

Een groote voorbereiding is noodig geweest om Deze vinding PASKLAAR te maken. U zult dit begrijpen. Maar eindelijk na vele maanden van hard werken ligt deze „Mede-Werker der Bouwwereld voor U.

Wij vertrouwen erin geslaagd te zijn, iets te brengen, waaraan de Schilderswereld in het algemeen wat heeft, iets van blijvende waarde en hopen gaarne, dat onze „KLEURENCOMBINATOR” U meermalen van dienst zal kunnen zijn.

Hoogachtend,
Uw dw. Dienaren,

VAROSSIEAU & Cie. N.V.